

ANY VII

BARCELONA 21 JUNY 1894.

NÚM. 303

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

¡Lo primer cabell blanch!

Còpia fot. de A. Esplugas.

Ministerio de Cultura 2006

CRÓNICA DE LA SETMANA

ROBRE Muley! Ab la seva mort no ha pogut lograr que las bossas de Europa iniciessin la mes petita baixa y lo Muley que l' ha succehit ha inaugurat lo seu voluptuós regnat fent tallar lo cap á quatre infelissos que no havian vist ab bons ulls que lo imperi anés á passar al fill de la circasiana.

Los pessimistas preveuhén una guerra civil al altra part de l' estret com si en aquella patria de las plantufas hi hagués deixat may d' existir.

De totas maneras, sembla que *l de las sis* ha sigut ja reconegut per la major part de las kábilas y tot lo mes que pot resultar es anyadir uns quants ceros al número d' aquells que 'ls van escapsar á rais d' anarsen lo difunt al cel de Mahoma, cel, que á ser vritat, ha de ser un punt molt gustós d' estarhi.

*
**

Passém are á un altre Muley, porque 'n Sagasta es l' home de mes *turbant* del mon y á n' éll 'ns referim.

Aquells que varen treurer los caballs del cotxe per arrastrarlo, á pesar de que van colocarse *en bon lloch*, la cara los deu caure de vergonya.

Lo senyor del *peu misteriós* ja s' ha tret la careta y ha dit á la faz de la nació que faria la seva santa voluntat qu' es la del país (Garrofa!)

Los conservadors fent veurer que defensen la rahó, quan lo que miran es l' arrós de la taula fussionista, l' envesteixen de ferm com lo toro á l' *Espartero* en aquella tarde desgraciada y donant cada escándol, convertint lo senat en pescateria.

*
**

No se si efecte del calor que ja 's comensa á deixar sentir, la sanch aquestos dias ha corregut qu' es un gust. En lo carrer de 'n Robador sent lo teatro de la guerra una cervecería, va haverhi la de *Dios es Cristo* esbarriantse algunas pinyas de las qu' en van arreplegar lo vigilant, lo cobrador d' higiene y algún altre que 'ls van visurar á la casa de socorro del carrer de Barbará.

Per allí al carrer de Parlament un sabater (ditxós gremi) va brallarse donant mort á un seu cunyat; segons s' explica lo matador, tenia rahó, pero diu l' adagi francès: *Qui n'entend qu'une cloche, n'entend qu'un son* y com que l' altra campana ha perdut lo batall no pot sentirse, y no poguentse sentir, aneu á sapiguer qui te rahó... De tots modos es alló de la cansó de 'n Tururut, que qui gemega ja harebut.

*
**

Com també gemegan aquells joves *apinyolats* pels del ordre de Gracia, á la quenta la autoritat de la veïna vila no está per cansons y aquells joves anavan passeig amunt volent *emular* las glorias de 'n Gayarre sense fer pagar res d' entrada. Sort que lo senyor Grau Sachs cridarà á l' *ordre* á los del *ordre* y los hi darà lo correctiu perque no torni á succehir... fins un altre dia.

Y prou per avuy.

ESTUDIANT.

LOS QUE DESPUNTAN

Fotografías instantáneas

IV

Es dels que profundisan quan barrina; á las Lletres sa Musa 'ls hi fá honor; té rimas al istil de Campoamor y pensaments ratllants als de 'n Bartrina.

Té un nom sólit á dins del periodisme ahont no més festiu ben poch escriu. Y aixó que, retratat, no es pas festiu; per massa sentiment pert l' humorisme.

Es petit y aixerit: ab sa figura acredita un cop més, ab mots ben dits, l' adagi aquell de que «*en los pots petits* (textualment) *hi ha la bona confitura.*»

Estudia, ensenyant, com lo primer; puig l' obliga á ensenyar, donchs, la Ensenyansa MARINEL-LO—son nom—no fa fermansa; pró fa rotllo 'l seu *álias*, LLIMONER.

K. BOT.

Remey per fer venir son

SONET

DESDE la gent pobreta á la gent d' upa, tothom quan lo repós per fi ho demana, procura ben dormir; que es costum sana y així 'l neguit del cós se desocupa.

Mes, es cosa que á molts los preocupa poguer dormí un ratet de bona gana, á voltas perque passi la *galvana* que un agafa ab la feyna que s' ocupa.

Pero jo, á qui al mon se desespera de no poguer dormir, franch li diré que tinch fet un remey molt bó y bonich.

D' efecte segurissim; de manera que qui vulga dormí... sols té de fé... llegí un rato los *versos* que jo escrich.

F. AROLAS BALAGUER

EPIGRAMA

En Joan á un inglés debia ben aprop de *deu mil duros* y passava grans apuros perque pagar no podia.

—Vull cobrar—deya ab tó sech l' inglés; —perque *el temps es or.*
—Está bé, donchs, bon senyor; cobri ab *temps* lo que li dech.

ANTÓN VILALTA.

CURIOSITATS

LA PENA DE MORT

LAS diferentes formas de la pena de mort que registra l'història, son tantas, que 's necessitaria un gran volumen pera descriure-les, y algunas de ellas delatan tal luxu de crueltat, que queda justificat aquell ditxo de que: la fera més fera de la creació es l'home, pug aquest no obra per instint, com lo lleó de Atlas ó la pantera de Java.

Los hebreus usavan quatre penas de mort: l'estrangulació, lo foch, la lapidació y l'encreuament. Y no era allò de conomisar dolors á las víctimas, al revés, cada suplici tenia 'ls seus horrorosos accessoris pera fer mes terrible lo torment.

Además d'aquets suplicis de la legislació hebrea, parla l'Escriptura d'aitres mes inhumans importats per las diferents invassions á la Terra Santa, com per exemple: serrar lo condemnat en dos trosos, d'origen persa; estimbarlo desde dalt d'una roca ó tirarlo dintre un pou plé de cendra, dels siriachs y altres.

Los jueus han volgut demostrar encara que inutilment, que 'l suplici de la creu va ser importat á la Judea per los romans, quan en realitat 'ls correspon á n'ells sols la gloria d'aquesta mena de suplici amenisat per las diferents formas del *sagrat lábaro*, haventhi desde la que descriu Just Lipsio consistent en una estaca punxaguda clavada á terra y en la que, la víctima era lligada pels peus creuhats i' un sobre del altre, fins la original y coneguda de Sant Andreu.

Los cartaginesos y 'ls egipcis feyan servir la creu sols pera penjarhi lo condemnat quan era ja cadavre.

Los grechs empleavan pera las penas capitals lo llas y 'l veneno, usant especialment la cicuta perque estalviava torments al condemnat, rasgo qu' honra als déspotas d'aquell temps de barbarie, á pesar de que, quan se tractava de certs criminals, no 's desdenyavan tampoch d'usar suplicis tan cruels com los de ferlos morir de fam sentantlos á una taula espléndidament servida; y als suicidas los hi tallavan la má dreta enterrantlos vius en llochs asquerosos. Los extrangers domiciliats en l'Atica y los esclaus eran tirats al mar ó en pous erissats de punxas.

En Roma y durant lo período en que varen regir las lleys reals, solia aplicarse lo suplici de la degollació precedida del asotament. Los esclaus eran sacrificats en siti especial anomenat lo *Septertium*.

La ley Pompeya castigava al parricida ficantlo en un sach en companyia d'un escursó, un gos rabiós, un mico y un gall, per reunir lo reo, segons dita ley, los instints piegats de ditas quatre bestias.

També va estar en us en Roma la estrangulació, suplici importat d'Orient en l'època de la primera guerra púnica.

Lo suplici del foch, assignat en la ley Cornelia á la Magia y Astrologia, va continuar aplicantse tota la Edat mitxa y fins en l'època de la revolució francesa.

Ab dit suplici 's castigava baix lo códich de l'eodosi als adúlter y moneders falsos.

Entre 'ls galos y germánichs los condempnats eran penjats dels arbres, y en lo *Fuero Juzgo* 's castigava ab la castració al adúltero y a l'adúltera se la tirava á las flamas.

En l'Alemania feudal estava en loga l'espasa, lo foch, la forca, la roda, l'a-fixia, en fi... demaneune de torments! tots á qual mes cruels, sols comparables als hasta ingenyosos de l'Inquisició entre 'ls quals Torquemada en sols 18 anys va veurer cremar 8800 personas vivas y 6500 en estátua.

Lo cassador furtiu agafat *infraganti*, era lligat sobre un ciervo, y solt l'animal, l'anava deixant a trossos per los tronchs y rocas del bosch.

Arivant ja á l'època moderna 'ns topém ab los horrorosos castichs imposats als regicidas com Pere Barrière, Joan Chatel, Ravailiac y altres que foren estenallats, cremats ab sofre, estany y cera bullenta y descuartisats al impuls de quatre caballs indomits.

En plé sigle XVII en Château Gironde, una dona acusada d'incest, va ser tirada viva en un pou y dintre d'ell apedregada com podia ferse en lo temps biblich.

La decapitació va usarse en Espanya pera 'ls nobles al igual que en los paissos del Nort. Ara usa lo garrotal igual que Fransa la guillotina que va comensar ab la revolució. Inglaterra y Russia usan la forca desde molt temps ha, y lo Nort America emplea lo gran invent del sigle: la electricitat pera donar la mort als seus súbdits.

¿Quan s'abonrá aquesta odiosa pena que va naixer ab la barbarie y va fer creixer lo despotisme?

¡Qui sab!

PEPET DEL HORT.

DOLORA

I

UN jorn te vaig veure alegre,
ab lo trajo engalanat,
tapat ton juvenil rostre
per un vel, com la neu, blanch,
fent camí cap á la Iglesia
ab un hom jove al costat.

Y 'ls que alli te contemplavam
mentres anavas passant,
ab veu molt baixeta, deyam:
« Qu' está alegre! ¡S va á casar!»

II

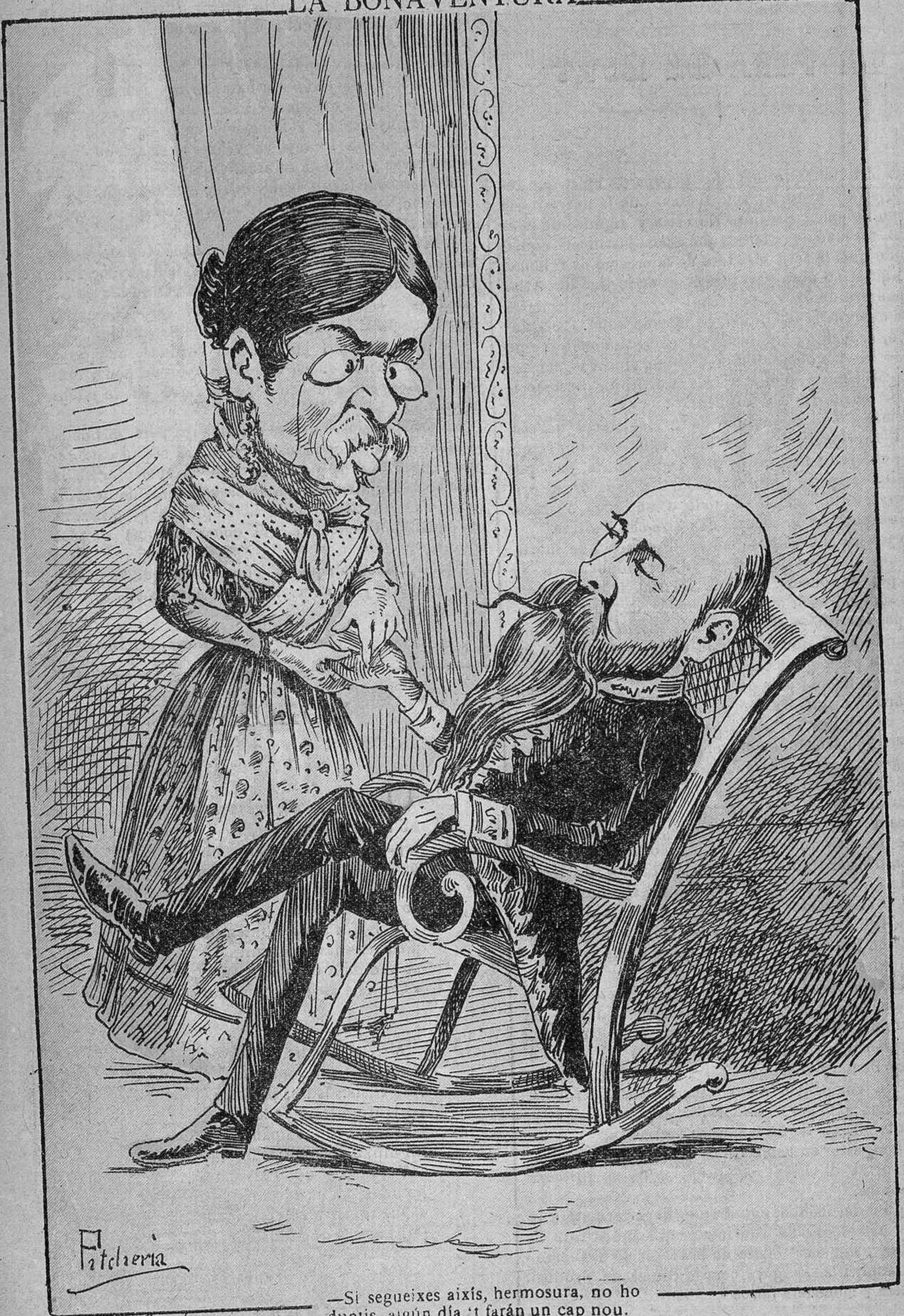
Altre cop, t'he tornat veure;
pero no alegre com ants:
sino trista: 'ls ulls plorosos;
portant un trajo endolat,
fent segui per companyia
un nin, que conta poch anys.

Y 'l veuret' qu' aixis anavas,
no he tardat en exclamar:
« Que trista va! ¡Pobre dona!
¡Mitj any fá que s'ha enviudat!»

BERNABÉ LLORÉNS.

LA BONAVENTURA

—Si segueixes aixís, hermosura, no ho
duptis, algún día 't farán un cap nou.

LA VERBENA DE S. JOAN

—Si are no hi veig casori li dich á n' en Quimet
que ja pot fer lo que vulga.

Un Final de capítol de novela

(Conclusió)

De sopte, ell, en una de sas habituals transaccions, digué:

—¿Sents?... Escolta aquesta habanera que la orquesta toca... Si, si, es la mateixa que tantas vegades havíam ballat to's dos... allà, en nostra vila... ¿No la coneixes?...

—No hi ballat may aquí, pero vull ferho ab tú: vull refrescar los recorts de altres temps mes ditxosos...

—Pero donal.. que...

—Es inútil tot quan diguis. Vull ballar!..

—Ja que t' hi empenyas... Pero al menos treute l' abrich y 'l boa y...

—¡Ca, ca! aixís mateix. B stará que jo balli de aquesta manera, perq e demá totas m' imitin. Estich de moda.

Yentrellasant son bras ab lo meu, me arrastrá cap á baix al saló de ball.

Una volta en lo saló, ella s' apoya ab abandono atrayentme suaument, ficsos sos hermosos ulls als meus: jo sentía los esbatechs de son agitat pit com rebotian sobre 'l meu, no menos agitat; mentres son caldejat respir m' abrasava las galdas fentme perdre la serenitat, que en vá volía conservar... De sa cara anava desapareixent la palidés natural per esser substituïda per un tint rosat que poch á poch aná pujant de tó, fins á pendre 'l color de las rosellas... ¡Si 'n deya de cosas aquella rojor!.. Jo sens donarme compte de lo que 'm passava, pl' anava estrenyent, estrenyent, cada vegada ab mes orsa, com si volgués ofegarla contra mon pit; tan acostats estavam que nostres llabis, sens volguer, se rossavan, atrayentse instinctivament, demanant juntarse, refrescarse de la ardencia que respiravam... Ni una paraula esmenarem: ¿y per qué dirnos rés? prou eloqüents eran nostres ulls, y nostres sospirs, y las estretas de mans, que no callaren ni un moment. Encismats, extassiats, anavam seguint los cadenciosos compassos de la americana, quan de prompte, me adono de que desapareixia la rojor de sas galdas, que sos brassos ja no m' estrenyian ab la forsa de ubaus, que sos ulls perdían sa fixessa, y que son caparronet anava decandintse, fins a deixarse caure ab repós sobre de ma espatlla...

—¡Marieta!.. ¡Marieta!...—Vaig exclamar sostenint son desmayat cós; y veyent que no responía, vaig retirar-la del ball deixantla sense sentits, en una cadira.

La seva amiga Carolina, va baixá corrents pera auxiliarla, fentho ab la mateixa sollicitud que ho hauria fet una mare per sa filla.

Poch costá ferla tornar en sí:—Qué ha sigut? qué ha sigut?—eran las preguntas que li feyan.—Res; la debilitat que me ha ocasionat un cubriment de cor... un cansament... feya tan temps que no hallaval.. en fi, no ha estat rés, gracias, gracias...

Un cop refeta del desmay, un cotxe nos conduhí al carrer de Montserrat, en lo qual vivía la Marieta, venint també ab nosaltres la seva amiga, que ocupava lo pis del costat en la mateixa casa, ahont la deixarem.

Al entrar al quarto de la Marieta, aquesta se tregué, mes ben dit, se arrencá 'l boa del coll, partintlo en dos meytats; ab igual nerviositat se tregué l' abrich fent

saltar los botons y rompent las bagas, y deixantse caurer en lo sofá, exclamá:

—¡M' ofego!..

Comensant tot seguit, ab febril agitació, á desbrotarse 'l cós, á treure 's la falda y afluixantse la demés roba, se tregué la cotilla, tirantho tot de revés, en un munt informe, com si aquellas pessas de roba de bastant cost, anessin destinadas al atrotinat sach del drapayre.

Jo dret al mitj del quarto, havia assistit en silenci á la original y esbojarrada *toilette* de aquella dona per mí tant estimada, y que se 'm presentava de sopte en cós de camisa, ensenyantme la blancor y morbositat de son pit, ab aquell confiat descuit de la dona que 's creu sola y lliure de indiscretas miradas.

—Seu.—digué fentme puesto en lo sofá.

—No vull seure.

—¿Per qué?

—Perque me 'n vaig.

—Ah, nol.. no te 'n anirás—digué aixecantse; y tirantme 'ls brassos al coll, m' obligá á seure 'l seu costat, y girant vers á mí sos hermosos ulls humitejats per las llágrimas, continuá:—¿Per qué vols fugir de mí?.. ¿Es que ja no m' estimas?.. ¡tant que t' estimo jo!.. Mira, ni un sol día, ni un sol moment, hi deixat de pensar en tú. En las bromas, disbauzas, balls, partidas de camps y demés diversions propias d' aquesta accidentada vida que porto, may, may, lo teu recort se ha allunyat de mí... ¡t' estimo tant!.. De vegadas hi pensat: Soch jove, diuhen que soch guapa; passo la vida anant de tiberi en tiberi, de disbauza en disbauza, maltractant miserablement la juventut y la bellesa, pero ¿y demá?.. y pensant en lo demá, me llenso ab mes esbojarrament á aquesta classe de vida, malgastant ma migrada y estantissa salut, ab l' esperansa de que aquets mateixos excessos y bojerias me lliurarán de que arriui á veurer aquest demá tan fosch y terrible...

Un cop de tós trencá la seva peroració, y recolsant son cap sobre de mon pit, se quedá llarga estona plorant sosegadament, ab aquell plor benefactor que espaijeix las penas y que aplaca las revoltas borrascas del cor.

—Sossegat, sossegat, Marieta,—vaig dirli veyent son plor continuat—te trobas excitada, trasformada per las emocións que has rebut; te convé repós y sossego, es tart y... mira, la lámpara va apagantse per moments...

—Millor! pera veure 't no necessito llum: quan hi volgut veuret, m' ha bastat tancar los ulls y allavors sí, que t' he vist á pler...

—Y 'm veurás de avuy en avant sense necessitat de aclucarte... pero ara 't demano que 't fiquis al llit; necessitas descansar, jo 't faré un rato de companyia y demá...

—No, no; demá no vindrias: te conech massa... ara 't tinch y no te 'n anirás... porque no 't deixaré marxar.—

Y se 'm abressá fortament, plorant y rihent al mateix temps, com una folla, unint sos xardorosos llabis ab los meus, mosegantme, rebregant son pit nú contra mon pit y sas galdas, rojas, bruzantas, frech á frech ab las mevas, tapantme 'ls sentits, aquella excitant perfum de dona que inundava, que m' embriagava y que acabá per ferme caurer rendit, en lo mateix moment que la lámpara finava, en brassos de aquella dona...

si, que tant estimava encara, exclamant:—¡Marieta!..—
¡Jaumet!..—murmurá ella ab profont suspir; y ressoná
en la fosca habitació un petó llarch, ardent, indescrip-
tible, que posá en conmassió tot mon cós com si ha-
gués rebut una descarga eléctrica, y perdent lo mon de
vista, foll, vaig abressarla, estrenyentla, rebregantla

contra mon pit, empalmadas nostras bocas que no de-
yan altres paraulas que:

—¡Marieta!.. ets meva, meva!

—¡Si, sí!.. teval!.. ¡sempre teval!..

RAMONET R.

TREPA FUL

(A UN XIVATO DE LA PESTANYI)

LLENGUATJE CALÓ (1)

Ab lo tren de l' aratxi
que arriba á las nou de Fransa,
fa poch va vení un *somé*
de *forata*, ab una *marca*,
y 's dirigiren á peu
a una *borda* de la *Rambla*.
Lo *somé* duya un *rumboy*
de punyo *baril* de *lama*
encornat ab un *tibant*
de *serolla* fina y cara.
Vestia *pántuls* de *dril*,
un *estaitx* de *jipi-japa*,
un *jerdo* d' aquells mes curts,
una *estreta* de las *blancas*,
llima planxada de *fil*
y de *xarol* las *pesantas*,
y com que no feya *gil*
duya la *nuba* plegada.
Se li veyá de un tros lluny
la *tralla* de *sorno* llarga.
Feya *fila* de *parné*,
fila de portar *machada*;
era un *péjol* dels mes ríchs;
la *billaba* molt, semblava.
La *marca* que anava ab éll
duya un *safo* sí, mudada,
campanas de *tou* del car
y un sach *cossat* dels de llana.
Portava un *porta* á una má,
y un *farsell* de *farga* á l' altra.
Tenia un *caró* *baril*,
xichs 'ls *pinrés*, bonas *bastas*,
li parlavan 'ls *secays*...
¡Ubat Qu' era molt *barbiana*.
Darrera d' ells un *xuquel*
'ls hi seguia las *passas*;
era un *xuquel* *monrabat*
al istil dels *xuquels* d' aygua,
y 's veyá que 'n varen fer
bona feyna las *xarrantas*.

* *

Al indret del *tiroy* Nou
'ls *espelmavan* uns *cabras*
qu' eran quatre *buscas* vells
que ab véu molt baixa *grasnavan*.
Dos eran d' aquells que van

á *vespella*, *joan* per altre;
lo *tercé* ha *jalat* *llimonas*
jo no sé quantas *vegadas*;
y *castanyas* de *baró*
á n' el *quart* diu que li agradan.
Passa 'l *somé* *Rambra* amunt
fe. it de *brasset* ab la *marca*,
quan de *sopte* un *cabra* d' ells
(lo mes *tropa ful* dels quatre)
la seva *marxa* interrompt
y á la *parella* s' *arramba*;
y donantlos *coba ful*
oferintshi ab molta *barra*,
li *pringa* 'l *parlo* corrents
y á mes li *birla* la *tralla*,
mentres que 'l *somé*, agrahit
dels oferiments del *cabra*,
(sense adonarsen de rés)
's fica má á la *butxaca*
y li *pugina* un *baré*,
vint *rumbis*, dantli las *gracias*.

* *

Aixís que arriba 'l *somé*
á la *borda* de la *Rambla*,
nota que 'l *parlo* ha perdut,
y á mes del *parlo*, la *tralla*.
Demana *auxili*; hi fan cap
de tots 'ls *forats* y *bandas*
'ls *guras* y 'ls *balandrams*
per' sapiguer de que 's tracta.
Lo *somé*, desesperat,
explica 'l fet, foll de *rabia*.
La *pestanyi* li promet
carregar (si 's troba) al *cabra*;
y 'l *somé*, ja resignat,
pipant un *trucant* 's calma,
y esperant 'l *joan* vinent
's fica al *piltre* ab la *marca*,
(qu' era un *piltre* de tres *tóus*
y ab *núvols* nets de *bugada*)
després d' havé arreplegat
una *curda* *soberana*.

* *

A causa d' haver *jurbat*
tot l' *aratxi*, per *desgracia*,
ningú va donar cap pas
com lo *somé* desitjava;

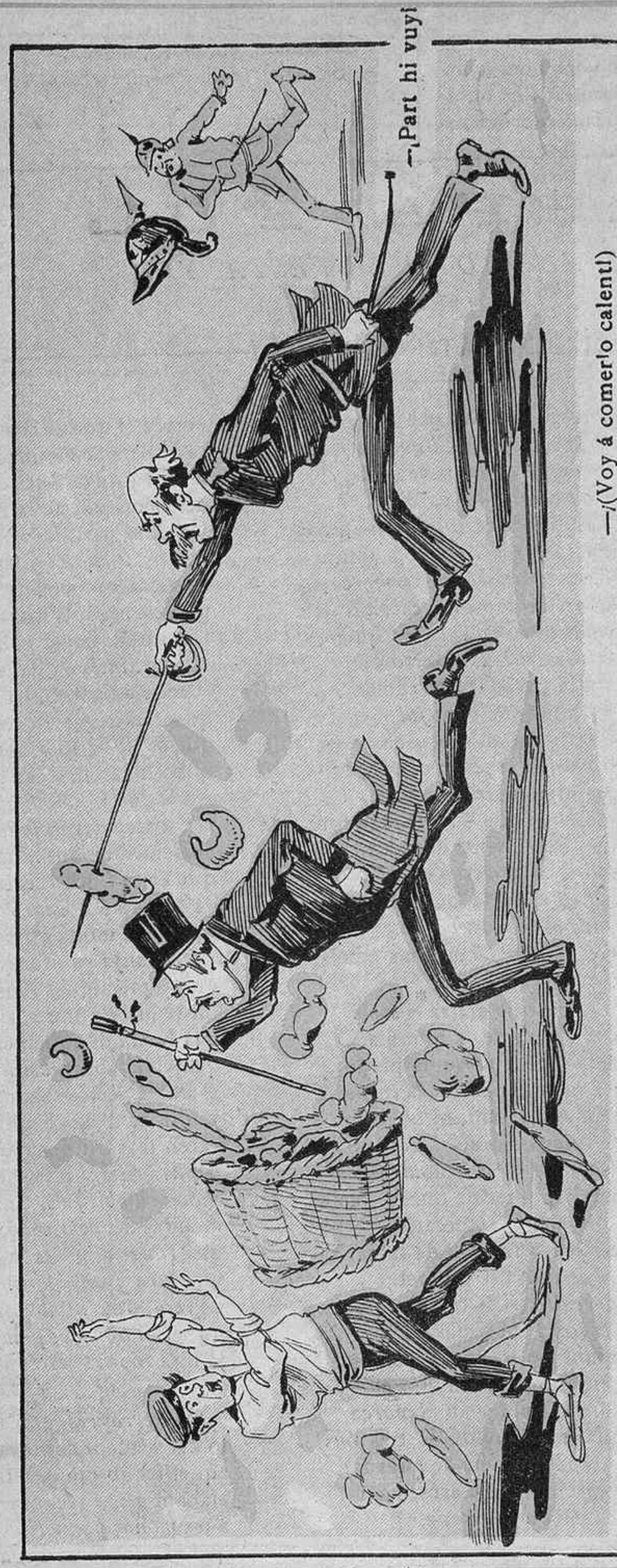
empró si que al altre *joan*
cap allá á la *matinada*
la *siva* *furava* 'l *jas*
dels *mossegas* de la *Rambla*;
y, per sa part, 'ls *xinels*
lluhint l' *estaitx* y las *llaujas*
no 's daban gens de *repós*
per' *carregá* 'ls quatre *cabras*.
Després d' haver *pancat* molt
sivas y *xinels* en *dansa*,
l' *endemá* aprop del *Morrot*
va ser *carregat* 'l *cabra*
que se 'n va anar de la *muy*
quan li varen posar *grapa*.
Aixís que l' *uripandó*
cap á la *posta* *dinyaba*,
entremitj de dos *xinels*
que ab la *llisca* l' *encornaren*
va fer cap á l' *estaró*
treginant molta *guindama*.
La *pestanyi* va manar
que 's practiqués sens' *tardansa*
un registre *minució*s
á la *borda* d' aquell *cabra*
que vivia ab un *asich*
al *Poble* *Sech*—segons *garlan*—
y adintre d' un *bagul* vell
varen trovarli unas *fallas*,
pápils bruts, un *llarch* *xuri*-
molts *rumbis* *fuls*, una *escarpa*,
mostras de *peñiscaró*,
una *rondela* de llana,
una *tura* y un *estaitx*
de *reso*, una *lluna* y *farga*;
qu' eran objectes *pringats*
ja feya moltes *setmanas*.

* *

'ls *xerrayres*, casi tots,
lo día següent contavan
aquet fet ab molts *detalls*,
alabant sense *recansa*
á las *monas* ó *xinels*
que van fer la *carregada*...
Y qui no m' hagi *enturbat*,
ja ho sab; que *guilli* á la *Rambla*.

PEPET DEL CARRIL.

1 Qui dels lectors no conegui 'ls equivalents dels mots en *caló*, ja 'm farà 'l favor (si li ve bé) d' enterarse 'n á la *Rambla* de *Sta. Mónica*, á l' hora que la tanca ó siga a primera hora.

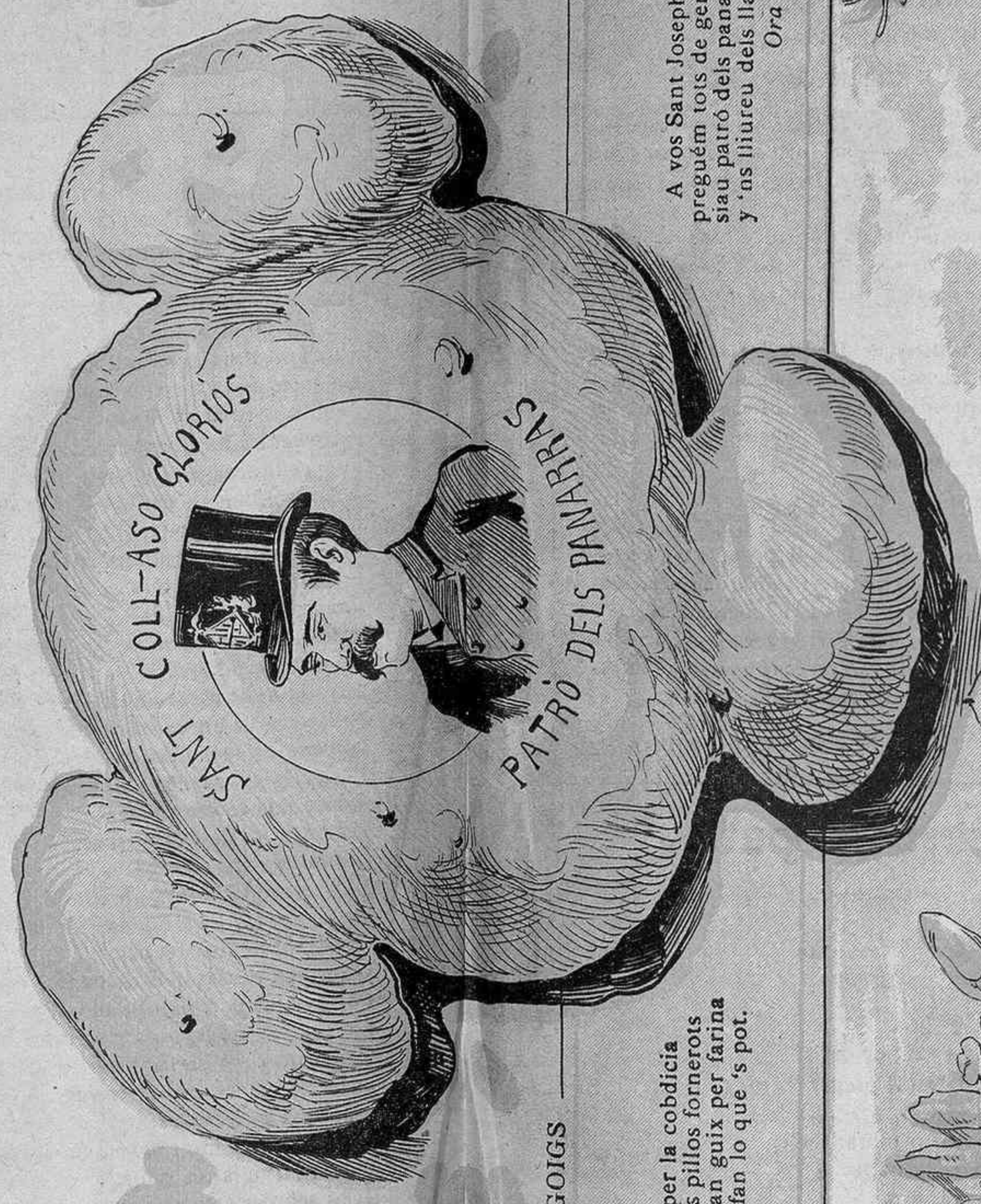

—¿Voleu pesarlo? Teniu

—¡A las 12 á la Alcaidía!

—¡(Voy á comerlo calent!)

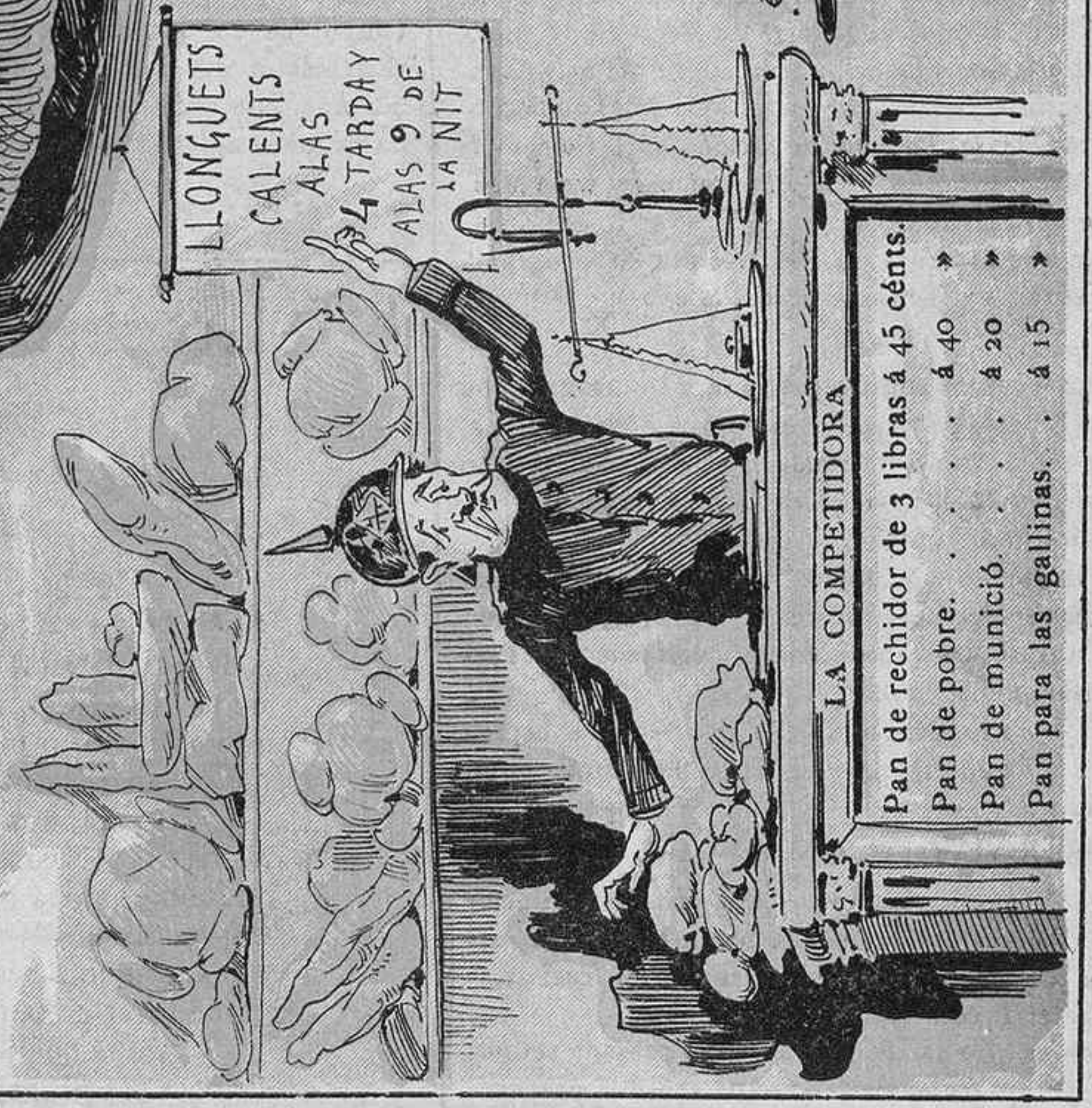
—¡Part hi vuy!

GOIGS

Inspirats per la cobdicia
 hi han molts pillos fornerots
 que 'ns donan guix per farina
 y 'ab lo pes, fan lo que 's pot.

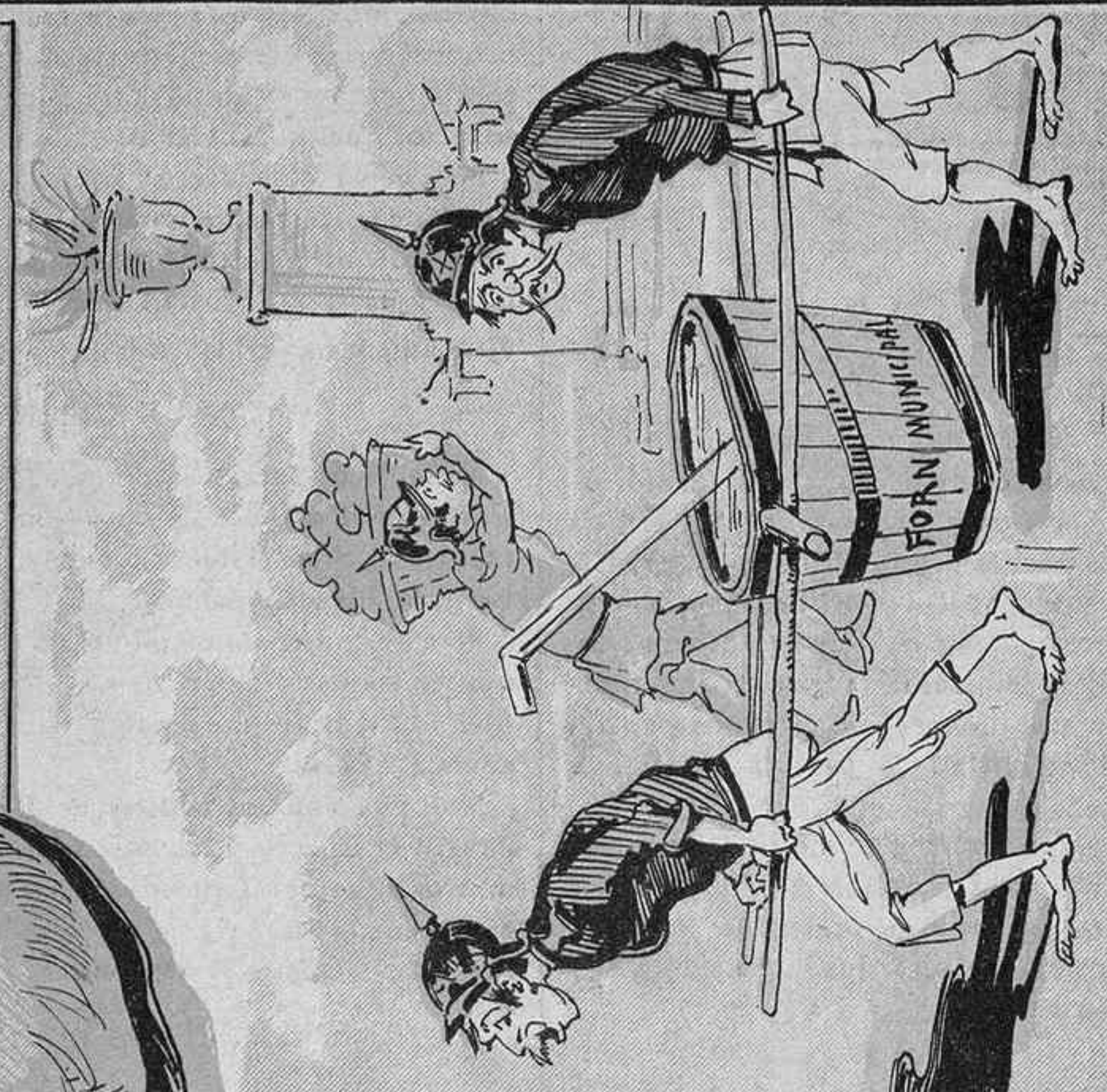
A vos Sant Joseph Coll-
 aso
 preguém tois de genollóns
 siau pairó dels panarras
 y 'ns litreu dels lladregots.
 Ora pro nobis, etc.

LA COMPETIDORA

Pan de rechidor de 3 libras á 45 céntis.	
Pan de pobre.	á 40
Pan de munició.	á 20
Pan para las gallinas.	á 15

—Ya te lo decía, Gutiérrez, que con estas cuestiones dei pan y de la coca, seríamos nosotros los que portaríamos la litura.

LLONGUETS
 CALENTS
 ALAS
 4 TARDAY
 ALAS 9 DE
 LA NIT

LA COMPETIDORA

Pan de rechidor de 3 libras á 45 céntis.	
Pan de pobre.	á 40
Pan de munició.	á 20
Pan para las gallinas.	á 15

—Ya te lo decía, Gutiérrez, que con estas cuestiones dei pan y de la coca, seríamos nosotros los que portaríamos la litura.

NOVETATS

Tantas quantas representacions s' han donat del afortunat drama *D. Alvaro ó la fuerza del sino* han sigut plens á vessar y triunfos lograts pera la Srta. Cobañas y los Srs Gimenez, Cuevas y Diaz y molt particularment pera lo Sr. Calvo (Ricardo) que de lo protagonista ne fá una verdadera creació, sent causa de que ab la colossal interpretació que hi dona, lo públich entusiasmat se desbordí en agassajos y aplausos al final, obligantlo a dirigir la paraula al públich pera darli las gracias.

Sabém que pera lo próxim dissapte ab motiu de la verbena de S. Joan, se prepara una extraordinaria funció además de figurar en lo programa un magnífich castell de focs artificials y banda militar pera amenisar los intermedis.

No hi ha que dir si será plé.

CATALUNYA

La única novetat del benefici del Sr. García Valero, sigueren las sevillanas balladas per la Srta. González, qui ho feu ab lo salero propi de las fillas de la terra de *Maria Zantizima*.

Demá anuncia lo seu benefici la simpática tiple Srta. González ab verdadera varietat de obras, puig además de la consabuda *Verbena de la Paloma* ne forman part *Colegio de Señoritas*, *El Marquesito*, *Enaguas y Pantalones* y wals *Mensajero de amor* del mestre Cotó.

Si bé creyém que hi haura un plé, resulta lo programa succulent y apetitós, y per lo tant *váyase lo uno por el otro*.

TIVOLI

Lo tan popular autor cómic Sr. Pina y Dominguez, ha presentat á la Empresa d' aquest teatro una nova sarsuela, arreglo de la obra francesa *Totó*, la que ha batejat ab lo nom de *El colegial Totó*, havent arreglat los respectius números de música lo Sr. Vidal.

Los ensaijosestán tan adelantats, tant que probablement podrá tenir lloch l' estreno á últims de la present setmana.

Pendran part en lo desempenyo de la mateixa la Srta. Pretel y los Srs. Banquells, Carbonell y Pinedo.

Dada la pericia en lo género de dits arregladors s' espera un verdader éxit y que éll sigui lo de la temporada, molt ho celebrariam.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

La empresa d' aquest afortunat teatro podría anunciar en la seva secció respectiva d' anuncis teatrals, que *siguen los llenos* ja que diariament lo logra veurer casi atestat tan en las galerias com en las localitas.

Una de las obras que ha representat en la passada setmana ha sigut *Cádiz* que creyém se executá sense la preparació deguda, ja que obtingué un desempenyo molt inferior á lo que n' esperavam, donats los elements ab que conta la companyia.

Pera avuy s' anuncia l' estreno de *Gardenia* sarsuela arreglada per lo Sr. Colomer ab música original del Sr. Pérez Cabrero, obra que sabém será presentada ab escrupulosa propietat, tant en decorat, com trajos, atrés, calsat, etc., etc.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

Han debutat los germans Casnall que per lo repertori de objectes musicals que posseheixen y per lo afinats que saben tocar, han merescut distincions molt acentuadas de la concurrencia per compendre que de son género es lo mes superior que 'ns ha visitat.

Pera demá divendres s' anuncia una extraordinaria funció a benefici dels populars clowns Tomino y Antonet, en la que hi figuran parodias de *El duo de la Africana*, *La verbena de la Paloma*, *Fregoli* y demés espectacles que últimament han cridat la atenció en los teatros.

JARDÍ ESPANYOL

Ab molt bon acert s' ha ressucitat la sarsuela catalana *De Sant Pol al Polo Nort*, havent merescut aplausos sos executants Sras. Mateu, Colomé y Obregón y Srs. Hervás, Bergada, Planas y Alfonso.

Pera avuy está anunciat lo re estreno de *Las reformas*, que, tractantse d' una revista que ha de tenir visos d' actualitat, inutil es dir que en algo ha sigut reformada per son autor Sr. Pous.

Molt nos plau que la direcció d' aquest favoregut local dongui predilecció á las sarsuelas catalanas, puig que demostra ha comprés que ab ellas estan mes al seu centre los artistas de la casa, y á la par que comprén los seus interessos se demostra *proteccionista*.

CONCERTS D' EUTERPE

Pera diumenje festivitad de S. Joan Baptista lo tan aplaudit coro d' Euterpe anuncia lo tercer concert de la present temporada en lo concorregut Tivoli ab programa selecte y variadíssim del que 'n formarà part la segona audició del tan aplaudit coro descriptiu *Los carboners* estrenat ab extraordinari aplauso en l' últim concert.

UN CÓMICH RETIRAT.

Lo primer petó

Á E...

UN bes te vaig demanar
y després de molt pregar
en vá una estona,
ruborosa y mitj plorant
me vas anar acostant
ta cara mona.
M' havias mil cops jurat
que ningú havia besat
may ta careta.
y al anarte jo á besar
tu me vares presentar
¡ay! ta boqueta.
Ta boca era niuhet bell,
ta llengua feya d' aucell
picant mos llabis...
si ningú 'ls hi va ensenyá
qu' estrany que tos llabis ja
fossin tan sabís.

MERO COL.

Per fers passá la calor,
com lo ball, rés hi ha millor.

—Si 'm veyés aquest sultán *Be-de-las-sis*
potser faria carrera.

—Ja hi escriuria per aquest certámen, pero
com diu que s' ho arreglan ells...

—Vegis ab lo meu marit y si éll ho vol...

RÁPIDAS

PASSEJANT pe 'l jardí de casa teva,
 un día vaig trovar
 per terra una poncella: vaig cullirla
 y al anar á olorarla, llensá un ¡ay!
 Aixó 'm sorprengué molt; puig no sabia
 que sospirs una flor pogués llensar;
 y al esplicarte á tú tal aventura,
 ruborosa vas dirme baix... molt baix:
 «Ha sospirat perque sobre sas fullas
 un bes jo hi he estampat
 y al acostarla tú cap als teu llabis
 ab tú 'l meu bes se 'n ha volgut anar.»

* *

La Divina Trinitat
 al veurer t' havian dat
 los angelets tan bon cor,
 á n' ella volgué semblarte
 y ab tres dons va engalanarte:
Bellesa, virtud y amor.

* *

Lo riu vá á morí al mar: la tendra aucella
 vola á gosá en son niu;
 y 'l meu cor al anar darrera d' ella
 fá com l' aucell y 'l riu.
 Puig busca, com l' auceli, la benhauransa
 que creu trovar al niu del seu amor;
 y, lo mateix que 'l riu, á morí 's llansa
 en lo mar de desdeny que porta al cor.

J. BUÉ VENTURA.

EPIGRAMA

Disputant ab fort calor
 sobre qui mes caritat
 de la Rosa y Trinitat
 havian fet de mes cor;
 ab un moment arrogant,
 la Trinitat respongué:
 —Jo sempre á un pobre daré
 tot quant duch al meu devant.

ANGEL SALABERT

Per el que porti mes pressa

Joguina en un acte y en prosa original de

JOSEPH AMAT CAPMANY

estrenada ab extraordinari éxit en lo Teatro Romea
 (Catalá) en la nit del 7 Maig passat

Preu: 1 pesseta

De venta en nostra Administració,
 5, SANT RAMÓN, 5

L' últim número de *La Aurora*
 órgano de la Associació dels coros
 de Clavé, publica l' estat de com-
 ptes produhit per l' excursió á Sara-
 gossa ab motiu del festival que 's
 doná en dita ciutat lo próxim pas-
 sat mes de Maig.

Després de ser anotat fins l' últim céntim, se desprén que
 ab tot y haverse pagat los gastos ocasionats; benefici pera
 los pobres de la localitat y benefici de las societats coral,
 queda un remanent de pessetas 643'12.

Aixís nos agradan los comptes; ben clars.

Si sempre s' hagués obrat de igual modo en los festivals
 euterpenses, estém ben segurs que no hi hauria hagut las
 disidencias que tots sabém, formantse per tal motiu los dos
 bandos.

Diu un periódich qu' un capellá va fer l' amor, sense en-
 carregarli ningú, en lo Cementiri del Este, á una senyora
 que duya una corona á un difunt.

¡Redeu! Si aixó es vritat, ja no 's pot arribar á mes.

Las senyoras que vagin á visitar algun *mort*, ja cal que
 fassin l' ull viu.

L' espasa *Fuentes* ha suferit una terrible cogida.

Encara está calent lo del *Espartero*.

Senyor! ¿Quan se suprim rá aquest espectacle, bárbaro-
 nacional?

Que 'ns treguessin aquesta diversió dels cartells y á 'n
 Moret del govern y això semblaria una bassa.

D' oli.

Escolti amich Guell:

¿No podria tograr que alguns abonats á palcos del seu
 teatro Gran-via, tessin menos *brometa* de la que acostumau
 fer diariament?

No ho dihem per és, no, pero com hem sentit queixas,
 sab?

Vosté mateix.

Hem tingut lo gust de veurer funcionar la máquina de fer
 cigarrillos, denunciada injustament, logrant los senyors
 Puigarnau, Roldós y C.^a una sentencia d' inculpabilitat que
 sibe los ha honrat en alt grau, no ha conseguit resarcirlos
 de las inmensas pérduas ocasionadas pel litigi.

Los denunciadors, segons veus, *se n' han anat al cel* y la
 máquina victoriosa 's venja fabricant d' un á un 24,000 ci-
 garrillos en un dia.

Lo nostre aplauso als Srs. Puigarnau, Roldós y C.^a per sa
 doble victoria.

Los diputats y senadors per Catalunya reunits en l' Hotel
 de Embajadores de Madrit, han acordat celebrar una reunió
 cada diumenge pera cambiar impressions.

Per supuesto... ¿menjant?

Dilluns passat se dongué sepultura al fill Ramón, de nostre amich don Estebe Galofre, duenyo del *Eden-Concert*.

Inutil creyém manifestar que acompanyém al amich y á sa distingida esposa donya María Mo'gosa al just dolor que ls embarga.

Lo Bachiller Jordi pensava aquesta setmana dedicar un articlet á las noyas de Palamós, mes no ha pogut ser, ha fet tart.

Altre dia será, y poch á poch anirán desfilant per la vista de nostres lectors la colecció d' *institucions* que son lo mes preuhat adorno d' aquella hermosa vila de la costa.

Fins á la vista, y bona festa major.

Aquestos dias hem llegit en los periódichs remitits del gremi de vaquers, que ab datos concrets y xifras irrevocables demostren clarament los perjudicis que causarà al Erari Municipal l' encabament de 33,000 pessetas per la introducció de la llet dels pobles comarcans á nostra capital, ja qu' éll mata per complert al gremi d' aquesta ciutat; puig ab dita cantitat s' elimina als apremiats de ditas poblacions de contribuir á totas las gavelas, impostos, contribucions, drets de consums, etc., etc., que en conjunt los d' aquí pagan anyalment la friolera de 889,909'56 pessetas.

Vaja, que per planxas y saber de contar los nostres edils, deixan *tamañitos* á los de las Batuecas.

¡Y pensar qu' encare hi va haver periódich que 'ls va felicitar!...

En un dels teatros de Girona s' ha estrenat un' obra titulada: *Redimida*, original (segons diuhen) del general Salcedo, havent obtingut un éxit ruidós.

Falta saber si la concurrencia era composta solsament del element militar, porque podría ser.

Apa, Sr. Marrí Camps, preparis vosté á escriurer algun episodi sobre lo de Melilla, que de segur no li faltarán... aplausos.

Tres suicidis han tingut lloch á Madrid en poch dias.

Lo que demostra que 'n l' Espanya de 'n Sagasta y 'n Moret se gosa d' una tranquilitat extraordinaria.

Segurament que algun d' aquets suicidis ha sigut per no tenir qué menjar.

En cambi los nostres representants per qualsevol motiu s' reuneixen en fraternal banquet pera parlar en favor de la classe obrera.

Risum teneatis.

Llegim un telegrama lamentantse de que d' una casa del Polígono en Melilla, los moros n' anavan treyent grans cantitats de plom.

¡Pobre gent!... jo estich segur que 'ns l' haurian tornat. Ab balas.

Los quadros dels expositors á Chicago diu qu' han sufrert una metamórfosis.

Cuadro hi ha que representava un paissatge de demati y ara es una posta de sol.

Altres que ab cel será. representan un día d' ayguat, tant, qu' hasta regalan d' aygua.

Y es que diu que varen estar tres mesos al ayre libre y á la intemperie.

Y segur qui hi havia comissions.

Y que cobravan.

Cosas d' Espanya y de la setmana passada.

Mentres la minoria republicana recullia datos mortiferos pera lograr la supressió de las corridas de toros, la noblesa madrilenya estava trevallant en las monyas luxosas ab que havian de ser *engalanats* los toros que debian lidiarse en la corrida de Beneficiencia que tingué lloch lo diumenge passat en Madrid.

Sembla que los farmacéutichs han acordat no despatxar mes receptas de la beneficiencia municipal desde primer de Juliol, si abans no han cobrat l' import que 'ls resulta de los cinch trimestres que se 'ls adeudan.

¡Quinze mesos sense cobrar!

Ja es una ganga tenir aquets inglesos tan mansos.

Per mi 'ls voldria.

Diu qu' hem lograt una victoria sobre 'ls moros allá á Manila.

No se 'ns ne podría fer un recibo d' aixó?

Es qu' estém escamats ab las dels altres moros.

TEATRO NACIONAL

Gran funció extraordinaria dedicada al princep de Sagunto y de Numancia.

1 Sinfonia sobre motius del Moro Benani.

2 La gran comedia que farà riurer molt, de costums orientals.

L' amagada d' ou
al

Princep cristiá

exornada ab tot l' aparato que son argument requereix.

3 La pessa bufa en un acte

La indemnissació

ó

Sal y aygua

Per la que s' ha pintat un barco ab tota la tripulació ab un pam de nás cada hu.

Telegramas

«Del nostre cable particular»

Tanger, 19—4, matí.—'N Mahomet Torres sembla que ha après los recursos del nostre Amo del Tupé.

Quan han vingut pels quartos ha dit que tenia un flemón.

HESPER-HEU-LOS.

Id, 19—6, id.—Lo *Legaxpi* no se n' ha tornat ab la quá entre las camas porque no te camas ni quá, pero se 'n ha tornat ab lo timó darrera la quilla.

A la nit algún mariné ha vist sobre lo castell de proa la diosa de la vergonya plorant,

JANON-THENIM.

—S' ha vist mes pega? A xixanta sis anys
surtirme 'l caixal del seny!

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Una bestia molt lleugera
es ma primera;
una nota molt bufona
es la segona
y nota musical es
sens dupte la tres.
Per últim, ficsat una estona
en total, que es nom de dona.

J. TENIPSE.

INTRÍNGULIS

Buscar un nom de persona que tre-
yent una lletra per redera resulti, lo se-

guent: 1: apellido; 2: mes de l' any; 3:
gran extensió de aygua; 4: membre
del cos humá; 5: xifra romana.

J. BORDAS.

GEROGLIFICH

I

3

D

MA-RI-A-NA

DOS APRENENTS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 302

Xarada.—A na-cle-to.

Intrínqulis.—La Catalana.

Cuadrat.—C a S a s

P a E l l a

P a V i a

C a I x a

C a L L a r

D r A m a

Geroglifich.—L' any té tres cents sexan-
ta cinch días.

Lit. Barcelonesa de Ramon Estany.
=5, Sant Ramon 5—BARCELONA=

LITOGRAFIA BARCELONESA
DE

RAMON ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan, á preus reduhidissims y ab la major promptitut, tota classe
de impresos com son tarjetas, facturas, memorandums, sobres, membrets
etc., etc.

També se trovará un assortit inmens de cromos, propis pera
anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions
y societats.